

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної авіаційної
служби України

Авіаційні правила України

«Доступ на ринок послуг з наземного обслуговування в аеропортах»

I. Загальні положення

1. Ці Авіаційні правила визначають умови доступу на ринок наземного обслуговування суб'єктів авіаційної діяльності в аеропортах.
2. Ці Авіаційні правила спрямовані на забезпечення вільного доступу на ринок наземного обслуговування, вільної конкуренції та рівноправності.
3. Дія цих Авіаційних правил не поширюється на аеродроми, які входять до складу підприємств виробника авіаційної техніки та на яких виконуються випробувальні польоти.
4. Вільний доступ на ринок послуг з наземного обслуговування в аеропортах для виконавців певних категорій послуг з наземного обслуговування, здійснення самостійного наземного обслуговування може призвести до створення загрози безпеці польотів та пропускній здатності аеропорту.

5. Враховуючи наявні обмеження виробничого простору, має бути забезпечено можливість обмеження кількості постачальників послуг з наземного обслуговування за напрямками послуг з наземного обслуговування, визначеними цими Авіаційними правилами. Критерії такого обмеження повинні бути обґрунтованими, об'єктивними, прозорими та недискримінаційними.

6. У цих Авіаційних правилах терміни вживаються у таких значеннях:

1) оператор аеродрому – юридична або фізична особа, що має сертифікат аеродрому, яка забезпечує зліт, посадку, маневрування повітряних суден, здійснює координацію та контроль за безпекою польотів на аеродромі, авіаційною безпекою та має в управлінні інфраструктуру аеропорту;

2) наземне обслуговування – послуги з обслуговування повітряних суден, екіпажу, пасажирів, багажу, вантажу, пошти, що надаються користувачам аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами;

3) самостійне наземне обслуговування – ситуація, за якої авіаційний перевізник здійснює наземне обслуговування своїх рейсів самостійно за умови отримання сертифіката відповідності постачальника послуг з наземного обслуговування;

4) постачальник послуг з наземного обслуговування – юридична або фізична особа, що надає третім особам один чи більше видів послуг з наземного обслуговування, або авіаційний перевізник, який здійснює самостійне наземне обслуговування;

5) інфраструктура аеропорту – комплекс об'єктів та систем, спрямованих на забезпечення безпеки польотів, авіаційної безпеки та

обслуговування повітряних суден, пасажирів, багажу, вантажу та пошти, до яких належить, але не виключно:

злітно-посадкова смуга, руліжні доріжки, світлосигнальне обладнання, перон з місцями стоянок повітряних суден, спеціалізовані площадки;

об'єкти інфраструктури пасажирських терміналів, у тому числі стійки реєстрації, багажна система, система управління терміналом, авіамоности, система паркування повітряного судна, система оповіщення;

системи та об'єкти авіаційної безпеки, у тому числі периметрові огорожі, патрульна дорога, контрольно-пропускні пункти та обладнання;

об'єкти комунальної інфраструктури;

вантажні склади, системи обробки вантажів;

паливо-заправна інфраструктура;

б) компетентний орган – уповноважений орган з питань цивільної авіації;

7) інші терміни, що використовуються у цих Авіаційних правилах, вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України (далі – Кодекс), стандартах Міжнародної організації цивільної авіації, Міжнародної асоціації повітряного транспорту та законодавчих актах України.

II. Умови доступу на ринок послуг з наземного обслуговування в аеропортах

1. Суб'єкти авіаційної діяльності провадять свою діяльність на території аеропорту та аеродрому на підставі відповідного сертифіката, виданого компетентним органом, та генеральної угоди з оператором аеродрому.

2. Оператор аеродрому провадить діяльність з наземного обслуговування за будь-яким напрямом наземного обслуговування без проведення конкурсу.

3. Авіакомпанія може здійснювати самостійне наземне обслуговування за умови отримання сертифіката відповідності на певний вид діяльності з наземного обслуговування.

4. Оператор аеродрому розробляє єдину форму генеральної угоди для всіх постачальників послуг з наземного обслуговування, які провадять свою діяльність в цьому аеропорту, та погоджує її з компетентним органом. Генеральна угода повинна містити всі вимоги оператора аеродрому щодо забезпечення безпеки польотів та авіаційної безпеки на території аеродрому, фінансову складову взаємовідносин з постачальником послуг з наземного обслуговування, організаційні вимоги, порядок отримання особистих перепусток для персоналу, перепустки для спецтехніки та допуску до користування інфраструктурою аеропорту. Генеральна угода, розміщена оператором аеродрому на офіційному веб-сайті, має бути доступною для завантаження.

5. У рамках проведення сертифікації постачальника послуг з наземного обслуговування суб'єкт авіаційної діяльності разом із заявою на сертифікацію подає до компетентного органу та оператора аеродрому, на території якого він планує провадити свою діяльність, підписану зі свого боку генеральну угоду.

6. Підписана генеральна угода з боку суб'єкта авіаційної діяльності засвідчує, що суб'єкт авіаційної діяльності гарантує виконання всіх умов та

вимог, зазначених в генеральній угоді, під час провадження своєї діяльності на території аеропорту/аеродрому.

7. У разі якщо в аеропорту не встановлено обмежень щодо кількості постачальників послуг з наземного обслуговування за відповідним напрямом, як цього вимагають ці Авіаційні правила, оператор аеродрому зобов'язаний підписати генеральну угоду з постачальником послуг з наземного обслуговування протягом 30 календарних днів з дня отримання підписаної з боку постачальника послуг з наземного обслуговування генеральної угоди.

8. Єдиною підставою для відмови у підписанні генеральної угоди з постачальником послуг з наземного обслуговування, з боку оператора аеродрому, є встановлені обмеження кількості постачальників послуг з наземного обслуговування.

9. У разі якщо оператор аеродрому, юридична або фізична особа, що має в управлінні або є власником інфраструктури аеропорту, мають обмеження у вільних виробничих площах чи пропускній здатності та вважають за необхідне введення обмежень щодо кількості постачальників послуг з наземного обслуговування, вони повинні подати до компетентного органу відповідні обґрунтування та інформацію про зміни, що відбулися в аеропорту/ на аеродромі, з дати, зазначеної у пункті 3 наказу ДАСУ «Про затвердження Авіаційних правил України «Доступ на ринок послуг з наземного обслуговування в аеропортах» з одночасним оприлюдненням таких обґрунтувань та інформації на офіційних веб-сайтах відповідних операторів аеродромів та компетентного органу.

10. Обмеження кількості постачальників послуг з наземного обслуговування можуть вводитися за такими напрямками:

обслуговування багажу;

обслуговування на пероні та місцях стоянки;
забезпечення пально-мастильними матеріалами;
обслуговування вантажу та пошти.

11. Після проведення аналізу наданих документів комісія компетентного органу проводить обстеження вищезазначеного аеропорту/аеродрому з метою підтвердження або спростування заявлених обмежень. Висновки за результатами проведеної перевірки зазначаються в акті, який затверджується керівником окремого структурного підрозділу за відповідним напрямом компетентного органу або його заступником.

12. Аналіз наданих документів та обстеження аеропорту проводиться протягом 30 календарних днів з дня реєстрації документів у компетентному органі.

13. Інформація щодо введення обмежень кількості постачальників послуг з наземного обслуговування надсилається оператору аеродрому, юридичній або фізичній особі, що має в управлінні або є власником інфраструктури аеропорту, Комітету Авіаційних перевізників аеропорту (далі – Комітет) та оприлюднюється на офіційних веб-сайтах відповідних операторів аеродромів та компетентного органу. Кількість постачальників послуг з наземного обслуговування не може бути обмеженою менше ніж двома постачальниками послуг з наземного обслуговування для кожного напрямку з наземного обслуговування.

14. За напрямом наземного обслуговування, за яким було введено обмеження кількості постачальників послуг з наземного обслуговування, має бути забезпечено, щоб принаймні один з постачальників послуг з наземного

обслуговування не був пов'язаний прямо або опосередковано відносинами контролю у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» із:

оператором аеродрому;

авіакомпанією, річний об'єм перевезень якої в аеропорту становить більше 25 %;

іншим постачальником послуг з наземного обслуговування, що здійснює свою діяльність в цьому аеропорту.

Комітет авіаційних перевізників аеропорту забезпечує, щоб принаймні один з постачальників послуг з наземного обслуговування не був пов'язаний правами переважного володіння (контролю), одним з яких є зокрема, вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи її частину, який здійснюється безпосередньо або через інших осіб, зокрема завдяки:

праву володіння чи користування всіма активами чи їх значною частиною; праву, яке забезпечує вирішальний вплив на формування складу, результати голосування та рішення органів управління суб'єкта господарювання;

укладенню договорів і контрактів, які дають можливість визначити умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання;

заміщенню посади керівника, заступника керівника спостережної ради, правління, іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання особою, яка вже обіймає одну чи кілька із зазначених посад в інших суб'єктах господарювання;

обійманню більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів суб'єкта господарювання особами, які вже обіймають одну чи кілька із зазначених

посад в іншому суб'єкті господарювання. Пов'язаними особами є юридичні та/або фізичні особи, які спільно або узгоджено здійснюють господарську діяльність суб'єкта господарювання. Зокрема, пов'язаними фізичними особами вважаються особи, які є подружжям, батьками та дітьми, братами та (або) сестрами.

III. Комітет Авіаційних перевізників аеропорту

1. З метою сприяння та розвитку роботи аеропортів щодо спрощення формальностей та обслуговування повітряних суден, пасажирів, екіпажів, багажу та вантажу в кожному міжнародному аеропорту має бути створений Комітет авіаційних перевізників (далі – Комітет).

2. Комітет складається з представників авіаційних перевізників, які виконують регулярні рейси або чартерні міжнародні повітряні перевезення з/до України або в межах України, що становлять систематичну серію, не менше одного рейсу на тиждень або не менше трьох рейсів на місяць в аеропорт та представника компетентного органу. До складу Комітету входить один представник від кожного авіаційного перевізника.

3. Положення про Комітет має бути погоджено з компетентним органом розміщено на офіційному веб-сайті відповідного оператора аеродрому та містити перелік авіакомпаній, представники яких входять до складу Комітету.

4. У разі збільшення/зменшення кількості або складу авіаційних перевізників до положення про Комітет вносяться зміни, які погоджуються з компетентним органом протягом десяти робочих днів.

5. Назва Комітету має містити назву аеропорту (наприклад Комітет авіаційних перевізників аеропорту «Київ»).

6. Головний офіс Комітету має базуватись в аеропорту. Оператор аеродрому зобов'язаний забезпечити Комітет відповідним приміщенням для проведення засідань.

7. Інші авіаційні перевізники та постачальники послуг з наземного обслуговування можуть брати участь у засіданні без права голосу.

8. Засідання Комітету проводяться не рідше одного разу на місяць.

9. Завданням Комітету є:

забезпечення діалогу між всіма заінтересованими сторонами, просування і вдосконалення всіх аспектів аеропортової діяльності шляхом організації зустрічей, семінарів, публікацій тощо;

локальна імплементація міжнародних стандартів та рекомендованої практики (Додаток 9 ICAO) з урахуванням розбіжностей з чинним законодавством;

проведення конкурсу з визначення постачальників послуг з наземного обслуговування.

10. На засіданнях Комітету мають обговорюватися такі питання, але не виключно:

експлуатація терміналів та систем аеропорту;

стан перонів, руліжних доріжок та злітно-посадкових смуг;

організація повітряного руху та руху на робочій площі;

процес розвитку аеропорту з точки зору користувачів (привокзальна площа, контрольована зона та інфраструктура аеропорту);

доступ до аеропорту та будівель аеропорту, включаючи парковки для автомобілів.

11. Комітет ідентифікує проблеми, спричинені особливостями інфраструктури аеропорту, правилами, які ускладнюють технологічні процеси, визначає шляхи їх вирішення.

12. Порядок денний засідань Комітету має бути надісланий авіаційним перевізникам та до компетентного органу не менше ніж за три дні до дати засідання Комітету, а також розміщений на офіційному веб-сайті оператора аеродрому.

13. До складу членів правління Комітету входять:

голова;

перший заступник голови;

заступник голови;

секретар.

14. Посада заступника голови залишається за представником компетентного органу та не підлягає обранню.

15. Члени правління обираються на останньому засіданні Комітету в поточному році з числа постійних представників авіаційних перевізників. Тільки присутні на засіданні Комітету представники беруть участь у голосуванні.

16. Засідання Комітету, на якому обираються члени правління, вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше 80 % членів Комітету.

17. Члени правління обираються строком на один рік простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів Комітету. Члени правління можуть обиратися повторно, але не більше ніж три роки поспіль.

18. Постійні представники Комітету повинні бути поінформовані головою щодо дати та місця проведення засідання не пізніше ніж за 7 днів до дати засідання. Інформація щодо проведення засідання повинна бути оприлюднена на офіційному сайті оператора аеродрому за 7 днів до дати засідання.

IV. Проведення конкурсу з визначення постачальників послуг з наземного обслуговування

1. У разі отримання інформації від компетентного органу про введення обмежень щодо кількості постачальників послуг за відповідним напрямом наземного обслуговування в аеропорту Комітет розробляє критерії відбору, конкурсну документацію, яку погоджує з компетентним органом протягом 30 робочих днів. У такому випадку допуск на ринок наземного обслуговування за визначеним напрямом у зазначеному аеропорту здійснюється на підставі конкурсу.

2. У разі введення обмежень Комітет за чотири місяці до дати засідання, на якому проводиться конкурс з визначення постачальників послуг з наземного обслуговування, надає оператору аеродрому конкурсну документацію для оприлюднення на офіційному веб-сайті аеропорту.

3. Надалі Комітет проводить засідання з відбору постачальника послуг з наземного обслуговування за чотири місяці до закінчення

семирічного терміну діяльності постачальника послуг з наземного обслуговування за напрямом, за яким було введено обмеження.

4. Комітет організовує у місячний строк проведення засідання з відбору постачальника послуг з наземного обслуговування у разі, якщо постачальник послуг з наземного обслуговування, який провадить свою діяльність за напрямом, за яким введено обмеження, припиняє свою діяльність до закінчення строку, на який його було обрано або у разі анулювання сертифіката відповідності.

5. Дата проведення засідання з відбору постачальника послуг з наземного обслуговування визначається Комітетом.

6. Інформація щодо дати проведення конкурсу та конкурсна документація мають бути опубліковані на офіційному веб-сайті оператора аеродрому за три місяці до дати засідання конкурсної комісії, а у випадку, визначеному пунктом 4 цього розділу, інформація публікується на офіційному веб-сайті оператора аеродрому за два тижні.

7. Оператор аеродрому для надання консультацій може брати участь без права голосу у засіданні Комітету з відбору постачальника послуг з наземного обслуговування за умови, що він не провадить діяльність з наземного обслуговування за напрямом, за яким проводиться конкурс.

8. До конкурсу допускаються суб'єкти авіаційної діяльності, які:
мають діючий сертифікат відповідності на здійснення наземного обслуговування відповідного напрямку;

відповідають чітким, прозорим, належним та об'єктивним критеріям, встановленим на недискримінаційних умовах;

мають відповідну матеріальну та технічну базу (достатню кількість власного персоналу відповідної кваліфікації, спецтехніки, засобів перонної механізації для можливості забезпечення наземного обслуговування не менше 10 % об'ємів перевезень за напрямом в аеропорту).

9. Постачальники послуг з наземного обслуговування не пізніше ніж за 5 робочих днів до дня засідання Комітету з відбору постачальника послуг з наземного обслуговування повинні листом поінформувати Комітет про намір взяти участь у конкурсній процедурі.

10. Постачальники послуг з наземного обслуговування подають документи на участь у конкурсі до Комітету в запечатаному конверті в день засідання. Конверти розпечатуються після відкриття засідання в присутності всіх учасників.

11. Засідання Комітету з відбору постачальника послуг з наземного обслуговування вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше 80 % членів Комітету. Під час проведення засідань Комітету здійснюється аудіо-/відеозапис.

12. Рішення Комітету приймається відкритим голосуванням та оформлюється протоколом, який підписується всіма присутніми на засіданні членами Комітету та затверджується членами правління. Члени Комітету можуть висловити окрему думку у письмовому вигляді, яка додається до протоколу та є його невід'ємною частиною.

13. Переможцем конкурсу є постачальник послуг з наземного обслуговування, схвалений більшістю присутніми на засіданні членами Комітету.

14. Переможець конкурсу обирається на семирічний строк.

15. У разі якщо рішення щодо переможця конкурсу не прийнято, засідання Комітету з визначення постачальників послуг з наземного обслуговування переноситься на строк до одного місяця. Наступна конкурсна процедура проводиться за спрощеною схемою, тобто конкурс проводиться на основі тієї ж конкурсної документації. Інформація щодо дати проведення конкурсу та конкурсна документація мають бути опубліковані на офіційному веб-сайті оператора аеродрому за 14 календарних днів до дати засідання конкурсної комісії.

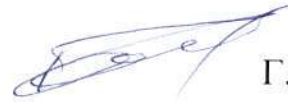
16. Після оформлення протоколу засідання Комітету оператор аеродрому повинен підписати генеральну угоду з постачальником послуг з наземного обслуговування, який був визнаний переможцем конкурсу, та видати особисті перепустки для персоналу та перепустки для спецтехніки протягом 14 календарних днів. Файли аудіо-/відеозапису засідань Комітету, оригінали протоколів засідань Комітету, офіційне листування та інша документація Комітету зберігаються у оператора аеродрому. Копії протоколів засідань Комітету зберігаються у компетентному органі.

17. Оскарження рішення Комітету щодо визначення постачальника послуг з наземного обслуговування проводиться в судовому порядку.

18. Якщо суб'єкти авіаційної діяльності, які провадять діяльність з наземного обслуговування, здійснюють іншу комерційну діяльність, їх рахунки мають бути відокремлені. Авіаційні перевізники забезпечують відокремлення рахунків у разі, якщо вони надають послуги з наземного обслуговування третім особам.

19. З метою забезпечення відокремлення рахунків з наземного обслуговування від рахунків з іншої комерційної діяльності, суб'єкти авіаційної діяльності, які провадять діяльність з наземного обслуговування, мають право виділити структурні підрозділи, що безпосередньо провадять діяльність з наземного обслуговування, у філії або представництва відповідно до частини шостої статті 55 Господарського кодексу України.

Заступник директора департаменту авіаційних
перевезень, аеропортів та міжнародного
співробітництва

Г.Г. Голодняк